

సప్తాశ్వము

నూటయేబది యేండ్ల క్రిందట ఒక దేశంలో ఒక విప్లవం జరిగింది. అంతకు పూర్వం ఇటువంటి విప్లవాలు - ఆ దేశంలో మాత్రమేమి, యెన్ని దేశాలలోనైనా సరే జరుగలేదని లేదు. తరువాత జరుగలేదని చెప్పటానికి వీలు లేదు. అసలు మానవుని చరిత్ర అంతే; విప్లవముల యొక్క సమాహారమే! ఒకప్పుడు ఒక దేశంలో జరిగిన విప్లవం ఒక మాదిరిగా ఉంటుంది. ఇంకొక దేశంలో జరిగిన విప్లవం మఱొక మాదిరిగా ఉంటుంది. అట్లాగే కాలాన్ని బట్టి కూడా విప్లవాల స్వరూపాలు మాటుతూ ఉంటవి. ఇంత కాలభేదం ఉన్నా, దేశభేదం ఉన్నా, విప్లవ స్వరూప భేదం ఉన్నా, జరిగేది ఒక్కటే! విప్లవం ఎప్పుడూ తరంగాలు తరంగాలుగా వస్తుంది. మూడు నాలుగు తరంగాలు కలిసి ఒక విప్లవం అవుతుంది.

ఒక దేశంలో ఒక కాలంలో పరిస్థితులు బాగుగా ఉండవు. ఈ బాగా లేకపోవటానికి హేతువులుగా కొందరధికారులు కన్పిస్తారు.

ఒక విప్లవతరంగం లేస్తుంది. ఆ అధికారులను నాశనం చేస్తుంది. విప్లవతరంగం అంటే వాళ్ళూ కొందఱు మనుష్యులే. వెంటనే మరియొక విప్లవతరంగం లేచి మొదటి తరంగాన్ని హతమారుస్తుంది. ఇట్లా రెండు మూడు ఆవుత్తులు జరిగితేనే గాని యే విప్లవమూ పూర్తిగా సద్దుమణగదు. “మొదటి విప్లవతరంగం. నాటి దుర్మార్గాన్ని సంహరించటం కోసమే కదా అవతరించింది! ఆ తరంగాన్ని మఱియొక తరంగం ఎందుకు సంహరించింది?” అని ప్రశ్న. తరంగం లేని స్థితి మొదటి తరంగానికి దుర్మార్గంగా ఉన్నదని యెలా అనిపించిందో, రెండవ తరంగం మొదటి తరంగానికి అట్లా అనిపించింది. అట్లాగే అనిపిస్తూ ఉంటుంది. సముద్రములో తరంగాలు వస్తూ ఉంటవి. ప్రతిదీ ఒడ్డుకు వస్తుంది. విరుగుతుంది. ఆ తరువాత వచ్చే తరంగం తాను విరుగని దానికి మల్లే పెద్ద యెత్తుగడ యెత్తుతుంది. సముద్రపు టొడ్డున మనము నిలుచుంటామా? దాని యెత్తుగడ చూస్తే ఇంకేముంది? మనమీదికి వచ్చి పడ్డదనుకొంటాం. అది అంత ఉద్భ్రతంగా వచ్చి మొదటి తరంగం విరిగినచోటే తానూ విరిగి ఊరుకొంటుంది.

ఇది రెండు తరంగాల నడుమ జరిగిన కథ. మొదటి తరంగం లేచి ఆ పూర్వులలో కొందఱు దేశద్రోహులని వారిని సంహరించింది. ఈ తరంగమునకు నాయకులున్నారుగా కొందరు! తరువాత తరంగం లేచి ఈ నాయకులందరి పట్టుకొన్నది. తత్పూర్వ నాయకులు మహానుభావులని, వాళ్ళను సంహరించినందుకు ఈ ప్రథమ తరంగ నాయకులకు రెండవ తరంగపు నాయకులు బందీచేసి వాళ్ళను ఉరితీసిన కథ. ఈ కథలో ఇది ఒక ఉపాఖ్యానము.

ఆ దేశాన్ని బట్టి మనుష్యుల పేర్లు మారుతవి. అంతే భేదం. సంహరింపబడిన దేశనాయకుడు గొప్పవాడు. అతని పేరు 'డామట్' అనుకొందాము. ఈ డామట్ యొక్క సంహారానికి హేతువుగా ప్రథమ విప్లవ తరంగంలోని యేడుగురు నాయకులను పట్టుకొన్నారు. అందరినీ ఉరితీశారు. కాని అందరినీ ఒక్కసారి ఉరితీయలేదు. ఒకని తరువాత ఒకనినిగా విచారించటం శిక్షించటం జరిగింది.

ఈ విచారణ ఆషాఢమాసంలో మొదలుపెట్టింది. ప్రతివాని యొక్క విచారణ అయిన తరువాత అతడు దేశద్రోహి అని నిర్ణయం జరిగిన తర్వాత వానికి ఉరిశిక్ష విధించక పూర్వం ఖైదీని "నీవేమి చెప్పుకొంటావు?" అని అడగటం విచారణ యొక్క పరిపాటి. ఆ యేడుగురు ఒకళ్ళ తరువాత ఒకళ్ళు ఏమేమి చెప్పారో వ్రాయటమే ఈ కథ యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యం.

ఆ మనుష్యుల పేర్లు చాలా అనవసరం. అందుచేత మాసాల వారీగానే వ్రాస్తే మంచిది.

ఆషాఢం :- నేను దేశం యొక్క అభ్యుదయాన్ని మనస్సులో పెట్టుకొనే యీ పనిని చేశాను. నాకు డామట్టునందు ఏవిధమైన వ్యక్తిగత ద్వేషమూ లేదు. ఆయన మహానుభావుడని నాకు తెలుసు. కాని ఆయన బ్రతికి వుంటే దేశానికి యింకా అనర్థం వాటిల్లుతుంది. అనర్థ పరంపర వాటిల్లుతుంది. దానిని తొలగబెట్టటం కోసమే నేనతని వధ విషయంలో జోక్యం కలిగించుకొన్నాను. అధికారులై నన్ను విచారణ చేయటానికి కూర్చున్న మీరందరు ఎంత దేశభక్తులో నేనూ అంతే భక్తుణ్ణి. మన దేశములో న్యాయము, ధర్మము, శాంతి ఉండాలని మీరెంత వాంఛిస్తున్నారో నేనూ అంతే వాంఛిస్తున్నాను. నేను చనిపోయినా సరే

నేను చేసినపని దోషమని నేననుకోను. త్రికరణశుద్ధిగా నేను దేశము యొక్క అభ్యుదయాన్ని వాంఛించే ఈ పని చేశాను. ఈ మనదేశం జయించుగాక! నేను మరణించిన తరువాత గూడ నా యాత్మ సర్వదా ఈ దేశాభ్యుదయాన్నే పరిశీలిస్తూ ఉంటుంది. నేను నా యాత్మతో ఈ దేశము యొక్క సౌభాగ్యాన్ని పరిశీలిస్తూ ఉంటాను.

శ్రావణం :- మీరు నన్ను శిక్షిస్తారని నాకు తెలుసు. శిక్షించటం మీ స్వభావంలో ఉంది. మీకు కొత్తగా అధికారం వచ్చింది. ఆ అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. మేమందరము నిజముగా దేశాభ్యుదయాన్ని మనస్సులలో పెట్టుకొని ప్రవర్తించినవారము. డామట్ను నేను చంపానంటే ప్రజాభిప్రాయాన్ని అనుసరించే చంపాను. ఇప్పుడు నన్ను విచారించే వాళ్ళు కూడా ఆ రోజుల్లో డామట్ చస్తేనే గాని ఈ దేశం బాగుపడదని అనుకొన్నవాళ్ళే. నేనేమీ అన్యాయం చేయలేదు. అధర్మం చేయలేదు. అతనిని వధ చేయుట పాపమని నేననుకోవటం లేదు. ఎన్నడూ అనుకోను. అతనిని వధించాను. కనుకనే మీరు నన్నీనాడు విచారించి నాకు శిక్ష వేయటానికి తగిన శాంత పరిస్థితులేర్పడిన వని నేను నమ్ముతున్నాను. అధికారము మీ చేతిలో ఉంది కనుక ఇట్లా చేస్తున్నారు. నేను దేశద్రోహిని వధించాను. మీరు దేశభక్తుని వధిస్తున్నారు. నా ఆత్మ ఎప్పుడూ ఈ దేశాన్ని వదలిపోదు. ఈ దేశమునకు జయమగుగాక.

భాద్రపదం :- నేను డామట్ను వధించానని విచారించటమే లేదు. నాకు సాధ్యమైతే వీలుంటే అటువంటి డామట్లను వందమందినైనా సంహరిస్తాను. ఆ డామట్ను వందసార్లయినా సంహరిస్తాను. ఏ ఒక్కడి మూలంగా ఈ దేశం పరాధీనస్థితిలో ఉందో, ఈ దేశం యొక్క మానమర్యాదలన్నీ నాశనం కాబోయే స్థితిలో ఉన్నవో, అతనిని సంహరించటంలో నాకేమీ తప్పు కనిపించటం లేదు. నా స్థితిలో మీరుంటే మీరుకూడా తప్పకుండా ఆ పనే చేసేవాళ్ళు. నేను అతనిని వధించకపోతే నేను దేశద్రోహినని అనిపించుకొనేవాడను. మీరే నన్ను దేశద్రోహియనెడు వారు. నేను మీకు చేసిన ఉపకారము మీకిప్పుడు తెలియదు. మీరు చేస్తూ ఉన్న యీ పనిలో ఉన్న దోషం మీకిప్పుడు తెలియదు. నేను చేసిన మహా ఘనకార్యం యొక్క సత్ఫలము మీరిప్పుడనుభవిస్తున్నారు. భవిష్యత్ప్రజలెందా

అనుభవిస్తారు. నాకు శిలా విగ్రహములు వేసి భవిష్యత్తులో ఇంటింటా నన్ను పూజిస్తారు. భవిష్యచ్ఛరిత్ర మిమ్మల్ని నిందిస్తుంది. దుర్మార్గులైన మీరు మహాదేశభక్తుడైన నన్ను హత్యచేసిన దుర్మార్గులుగా చరిత్రలో నిలిచిపోతారు. నేను తిరిగి మళ్ళీ యీ దేశంలోనే పుడ్తాను.

నా ఆత్మ ఈ మంటిలో కలిసిపోయి ఉంది. ఈ మంటికి జయమగుగాక! ఈ దేశానికి అభ్యుదయమగుగాక!

ఆశ్చర్యముజం :- (ఇతడు ఏడుస్తూ చెప్పాడు)

నాకు భార్యాబిడ్డలూ ఉన్నారు. నేను డామట్ను చంపలేదు. డామట్ చాలా గొప్పవాడని నాకు తెలుసు. నాకేమీ తెలియదు. తక్కినవాళ్ళు నన్ను మాయలో పెట్టారు. నేను డామట్కు చాలా భక్తుణ్ణి. ఆయన నన్ను చాలా ప్రేమగా చూసేవాడు. అనేకసార్లు నన్నాయన ఆశీర్వదించాడు. ఒకసారి అన్నాడు కదా! 'నీవు నన్ను చంపినా నేను నిన్నేమీ చేయ' నన్నాడు. నామీద ఆయన కంత ప్రేమ. అలాంటివాణ్ణి నేనేదైనా చేశాననటం అసంభవం. ఈ సాక్ష్యాలన్నీ బనాయించారు. ఇందులో ఒక్కటి నిజం లేదు. మీ రాజకీయపు న్యాయవాది నా తరుపున చక్కగా వాదించలేదు. నేను సొంతంగా న్యాయవాదిని పెట్టుకొనేందుకు నాకు డబ్బు లేకపోయింది. నేను పేదవాణ్ణి. నేను చచ్చిపోతే నా పెళ్ళాం బిడ్డలు ఎట్లా బ్రతుకుతారు? మీరు చేస్తున్నది అన్యాయం.

(అని యేడుస్తుంటే న్యాయాధికారి బలవంతంగా రక్షకభటులచే అతనిని క్రిందికి లాగించాడు)

కార్తీకం :- నేను చెప్పవలసింది ఏమీ లేదు. నేనొక్కటే చెపుతున్నాను. నేను దోషినిగా అంగీకరిస్తున్నాను. అప్పుడు డామట్ను వధిస్తేనే గాని దేశానికి అభ్యుదయం జరుగదని నేననుకొన్నాను. అంతదాకా ఎందుకు? ఇప్పుడు మమ్మందరినీ ఉరితీస్తే గాని న్యాయం జరగదు. అని మీరనుకోవటం లేదా? అప్పుడల్లాగే మేమనుకొన్నాం. రేపు ప్రొద్దున మమ్మల్ని ఇలా మీరు శిక్షించినందుకు ఇంకొకళ్ళు వచ్చి మిమ్మల్ని శిక్షించకూడదా? శిక్షించటం, శిక్షించకపోవటం అధికారం చేతిలోకి రావటంలోనే గదా ఉంది? అప్పుడు మా కధికారం ఉంది. మేము చేశాము. మీకిప్పుడధికారం ఉంది. మీరు చేస్తున్నారు. టేపీ యధికారం

ఇంకొకరికి వస్తుంది. వాళ్ళు చేస్తారు. అప్పుడు డామట్ను చంపటం దేశానికి అభ్యుదయం. అతనిని సంహరించినవాళ్ళని శిక్షించటం నేడు దేశానికి అభ్యుదయ మనుకుంటే మీరు చేయండి. ఎప్పుడేది యభ్యుదయమో ఎవరు చెప్పారు? ఎవరికి తెలుస్తుంది? అధికారంలో ఉన్నవాళ్ళు అది అభ్యుదయమనుకొంటే అది అభ్యుదయమవుతుంది. నేను చచ్చిపోతున్నానని నాకు దిగులు లేదు. లేదని కాదు. ఉంది. బ్రతికి ఉంటే అనుభవించే భోగాలు అనంతంగా ఉన్నవని నాకు తెలుసు. నేను చచ్చిపోవటం వలన ఈ దేశానికి అభ్యుదయం జరుగుతుందని మీరనుకొంటే తప్పకుండా చేయండి. ఇప్పుడనుకొనేవాళ్ళు మీరు గనుక దేశమాతా! జయ! జయ!

మార్గశిరము :- మీరు నన్ను “ద్రోహినా? కానా?” అని అడుగుతున్నారు. నేను కానంటే మీరు వదలిపెట్టరు. అవునంటే మీరు సంతోషించరు. నన్నడగటం - ఇదొక లాంఛనం. మీ లాంఛనం నేనెందుకు జరపాలి? అని ఊరుకోను. మీకిది లాంఛనమే కాని ఇందులో నాకొక తృప్తి ఉంది. నా దేశ ప్రజలకు నా ఆత్మ ఇటువంటిదని చూపవలసిన అవసరం నాకు ఉంది. డామట్ను హత్య చేసినవారిలో నా సోదరులు ఇద్దరు ముగ్గురు డామట్ను బ్రశంసించారు. కొందరు ద్రోహులమని ఒప్పుకొన్నారు. కొందరు ఒప్పుకోలేదు. నేనటు చెప్పినా, యిటు చెప్పినా వారిలోనో వీరిలోనో చేరుతాను. నా దేశప్రజలకు నేనిక్కడ నుండి అభ్యుద్ధానం చేస్తున్నాను. మీరు నన్నిలా శిక్షిస్తే పనికిరాదు. నేను చేసినది హత్యకాదు. చోరుని, జారుని, హత్యకారుని విచారించినట్లు నన్ను విచారించటానికి మీకు హక్కులేదు. యుద్ధములో ఓడిపోయిన రాజును విచారించి శిక్షించుట యెట్లా తప్పో, మీరు నన్ను విచారించటం అంతే తప్పు. ఓడిపోయిన రాజే గెలిస్తే, గెలిచిన రాజు ఓడితే మళ్ళీ అట్లా జరుగవలసిందేగా? వాడికి సైన్యం తక్కువ. యుద్ధనీతి తక్కువ. అందుచేత ఓడాడు. యుద్ధం గెలిచేందుకు ఒక రాజు అనేక యెత్తులు యెత్తుతాడు. అది తప్పనటం దుర్మార్గం. మేమధికారంలో ఉన్నప్పుడు మాకు న్యాయమని తోచింది చేశాం. మీరిప్పుడు చేస్తున్నట్లే అప్పుడు చేశాం. మీరు మమ్మల్ని శిక్షించటం మానవధర్మానికి, రాజకీయ ధర్మానికి వ్యతిరేకమైన పని. మేము ఈ దేశాన్ని బాగుచేయవలెనని ప్రయత్నిస్తే ఈ దేశమింత

అథమస్థితిలోనికి వచ్చిందని నేను విచారిస్తున్నాను. మీవంటి అవివేకుల యొక్క చేతులలో నుండి దేశమాత సంరక్షింపబడుగాక!

పుష్యం :- (సూర్యుని సప్తాశ్వములు మణికంకిణీ నినాద మంధరముగా పరుగెత్తినవి. ఐమూలలుగా ప్రసరించిన మార్తాండ దేవుని కిరణజాలము హేలామనోహరముగా, వంపులు తీరిన వజ్రశలాకల వలె, వెన్నెల తీవెల బెత్తాలవలె, ప్రాగ్ధిశాకామినీ వదనసరోజ సంక్లప్తమణితలక ఘృణిఘటికల వలె ప్రసరించినవి. అనంతమధు ప్రాగాకాశ మాయమదిశమ్ము ఈశానదిక్పర్యంతము రంగారు రంగవల్లులు తీర్చిన సంక్రాంతి ముగ్గులవలె ముగ్ధరమణీయమైనవి. స్వర్గద్వారములు తెఱచినట్లు లోని కామధేను విషాణకాంతి ప్రరోహములు ముంగిట తళతళ లాడినట్లు, కల్పవృక్ష కిసలయ మరీచికావీచికా మేచకేతర నవాలోల బాలప్రరోహసంతానమ్ము మధుర చింతా సముద్గత భావనారూపముల వలె, తూరుపు ముత్తయిదువు ముంగిలి నలంకరించినట్లు తోచెను. సూర్యదేవుని యేడు గుఱ్ఱములు బిలబిల బయలుదేరి తిర్యక్ప్రసార సముద్దీపిత పురతః ప్రసరణ హేలా వల్గువల్గున చమత్కారఖుర మధురశబ్ద పరిరంజితములై సముద్దీపించెను)

మాఘము :- (ఏడవ వాడిట్లు చెప్పెను)

నేను దోషినో కానో? నిర్ణయించవలసినది భగవంతుడు. మీరు విచారించవచ్చును. శిక్షింపవచ్చును. దోషమేమియు లేదు. నే నీలోకంలో బ్రతికియున్నాను. అది యింతవఱకూ మాట. బ్రతికియున్నాను గనుక కొన్ని పనులు చేయాలి. చేశాను. నేను చేసింది. తప్పనుకొంటే నేను చేసి ఉండను. నేననుకొన్నది తప్పు. మీరనుకొన్నది ఒప్పుకావటం సాధ్యం కాదు. అయినదైపోయింది. నన్ను బ్రతికించండని మిమ్ము బతిమాలను. బతిమాలినా మీరు బ్రతికించేది లేదు. ఆ బ్రతికించటం మీ చేతుల్లో లేదు. మీరింకెవళ్ళ చేతుల్లోనో ఉన్నారు. వాళ్ళు మఱింకెవళ్ళ చేతుల్లోనో ఉన్నారు. ఆ అసలు చేతులు కాలప్రవాహానివి. డామట్ను చంపానని నేననను. దానికి కారణం కాలపురుషుడు. అతడు సర్వాధికారి. అప్పుడు నాచేత అట్లా చేయించాడు.

ఇప్పుడు మీ చేత ఇట్లా చేయిస్తున్నాడు. కాదు, ఈ దేశానికి అభ్యుదయం నేను కోరుతున్నానంటే నేను కోరితే జరుగుతుంది. కోరకపోతే జరగదా? నావంటి వాళ్ళెంతమంది చచ్చారు? ఇంకెంతమంది చస్తారు? అందరూ నాకు మల్లనే చావక్కర్లేదు. ఎవడెట్లా చావవలసి ఉంటే వాడట్లా చస్తాడు. కొంత మీ దయవల్ల నేనిట్లా చస్తున్నాను. నా ఆత్మ ఈ దేశాన్ని పట్టుకొని ప్రాకులాడాలని నాకు లేదు. అసలు ఇంకా ఈ దేశమెందుకు? అసలొక దేశమెందుకు? అవునో! కాదో? మనకేమీ తెలియదు. నాకొక్కటే చింత. తరువాత ఏమిటో నేనింతవఱకు విచారించలేదు. మీరు పెందరాడి నన్ను ఉరితీస్తే తరువాత ఏమిటో నేను తెలిసికోటానికి అప్పుడైనా వీలవుతుందేమో చూద్దామని ఉంది. నమస్కారం.

